

Csapó Tamás Gábor
IV. évf.

Szintetizált beszéd természetesebbé tétele

Konzulensek:

Dr. Németh Géza, Dr. Fék Márk
BME TMIT

TDK előadás

2006. november 17.

M Ű E G Y E T E M 1 7 8 2

BME TMIT

Tartalom

- A fejlesztés célja
- Elméleti háttér
- Kísérleti munka
- Meghallgatásos vizsgálatok
- Továbbfejlesztési lehetőségek

Cél

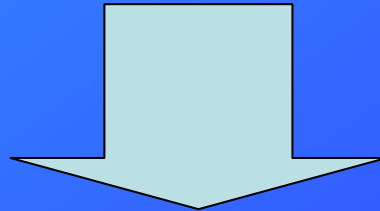

Emberi beszédben:

- ugyanaz a mondat többször kiejtve kicsit máshogy hangzik
- változatosság a dallamban, hangsúlyozásban, ritmusban

Szövegfelolvasókban eddig:

- egy adott mondat mindig ugyanúgy hangzik
- determinisztikus rendszer
- nincs semmiféle változatosság

Cél: változatos beszédstílus megvalósítása a szövegfelolvasókban

Elméleti háttér /1

- Beszédstílus (prozódia) összetevői:

Szubjektív

- Dallam
- Hangsúly
- Ritmus

Objektív

- alapfrekvencia (F_0) változtatás
- F_0 , intenzitás emelés, időtartam nyújtás
- beszédtempó változtatása, szünetek

prozódia nélkül

prozódiával

- Mivel a dallam a meghatározó, a továbbiakban ezzel foglalkozunk

Elméleti háttér /2

- Beszédszintetizátorok generációi:

- Formánsszintézis

- Elemösszefűzés (Profivox)

- Korpusz alapú elemkiválasztásos

Elméleti háttér /3

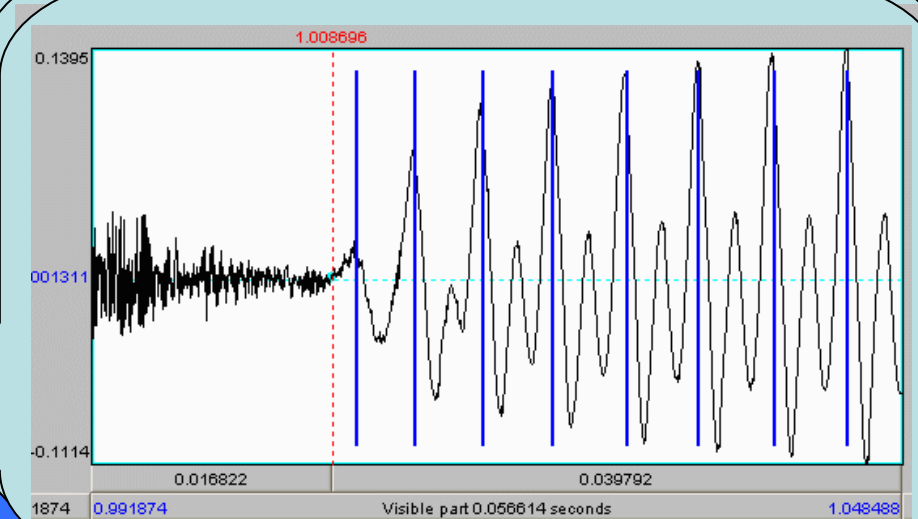

- Prozódiai modellek
  - Leíró jellegű (ToBi, GToBi, IViE)
  - Szabály alapú
  - Adatvezérelt (CART-tal, neurális hálóval)
- Profivox: szabály alapú, szuperpozíciós

Beszéddallam-adatbázis

- Tartalma:
  - Hullámforma fájl
  - Szöveges átírás
  - Fonetikus átírás
  - Hang-, szünethatárok
  - Zöngeperiódus-határok

Kísérleteinkben

Időjárás előrejelzés
hangkorpusz

Harangok története
hangkorpusz

Mondatok vizsgálata /1

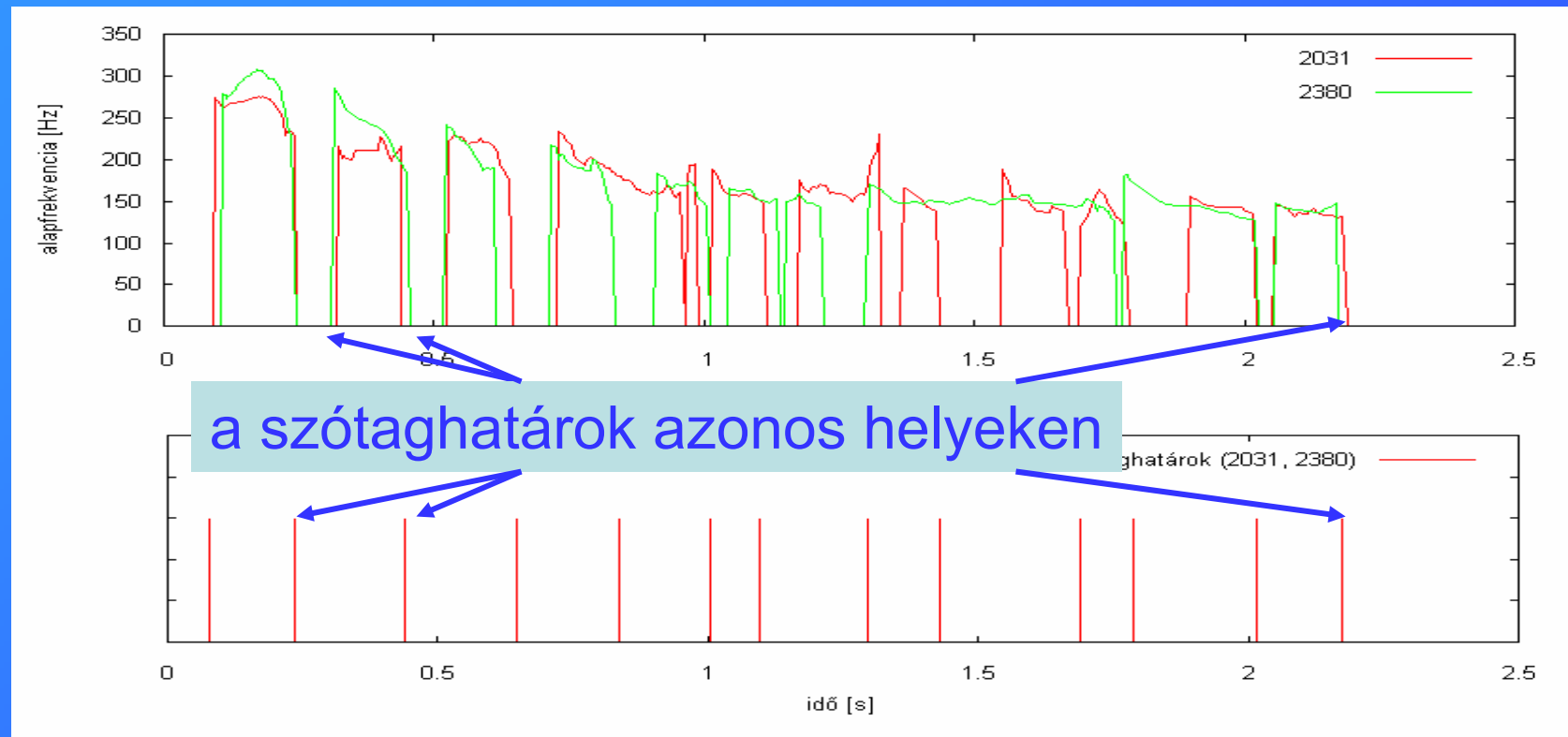
- Hasonlóságok keresése mondatok között
- Hasonlóság alapja:
  - időtartam
  - szótagszám
    - teljes mondat
    - egyes szavak
- Azért szótagszám, hogy a mondatok dallama hasonló legyen

mondat azonosító	szótag-szám	szó-szám	szavak szótagszáma
2203	10	4	6 1 1 2
2563	10	4	3 4 2 1
3056	10	3	4 3 3
2019	11	5	1 1 3 3 3
2150	11	4	4 1 5 1
2565	11	4	3 2 2 4
3024	11	4	4 1 3 3
2031	12	4	3 4 2 3
2380	12	5	3 4 1 2 2
3031	12	7	3 1 1 1 3 1 2

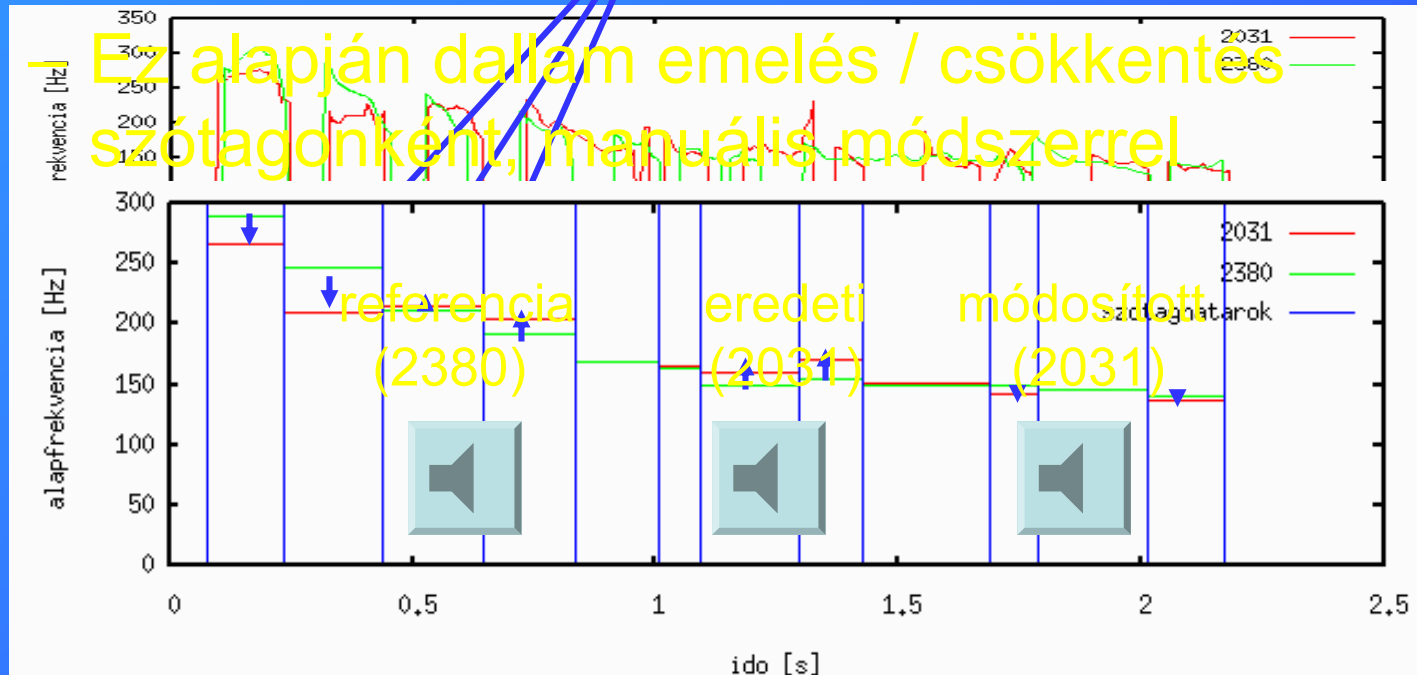
Mondatok vizsgálata /2

- Dallammenetek összehasonlítása idővetemítéssel

Dallamcsere /1

- Természetes bemondások között: Praat [www.praat.org]
  - Szótagonkénti átlagos alapfrekvencia kiszámítása mindkét mondatban

Dallamcsere /2

- Szintetizált mondatok között: szabály alapú szövegfelolvasóval (Profivox)

– bemenet:

- szöveges átírás
- eredeti hangfájl

– kimenet:

- eredeti mondat dallamával szintetizált változat

– bemenet:

- szöveges átírás
- referencia hangfájl

– kimenet:

- referenciamondat dallamával szintetizált változat

Profivox
alapbeállításával:

Vizsgálatok

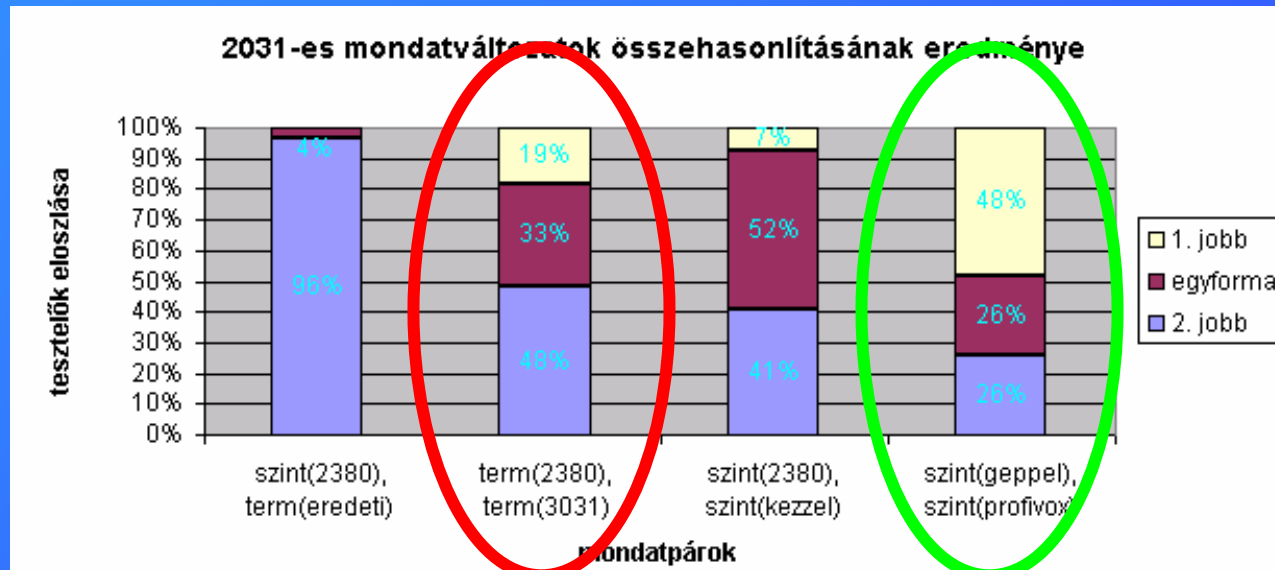

- Meghallgatásos vizsgálatok weben
- 28 mondatpár, egy-egy mondat több változata:
  - eredeti, eredeti módosítva, szintetizált, szintetizált módosítva
- 26 tesztelő, el kellett dönteniük, hogy melyik változat „természetesebb” (1. jobb / 2. jobb / egyformák)
- Mit akartunk megtudni?
  - Vajon a megváltoztatott prozódia észlelhető-e?
  - Ha igen, elviselhető-e a változás?

Kísérletek eredménye

- Az eredeti változat jobb, mint a módosított
  - Különböző referenciával módosított változatok között hallható a különbség, minőségük hasonló
- ➔ sikerült elérni a prozódiai változatosságot

Elért eredmények összefoglalása

- Szakirodalom áttekintése (összesen 17 tétel, ebből 5 magyar, 12 angol)
- Mondatdallamok összehasonlítása idővetemítéssel
- Mondatok dallamának cseréje
- Meghallgatásos vizsgálat 26 tesztelővel
- Bebizonyosodott, hogy a prozódiai változatosság megvalósítható

Továbbfejlesztési lehetőségek

- „hasonló” mondatok keresése pontosabban
- nagyobb beszéd-adatbázis:
  - NAVA (Nemzeti Audiovizuális Archívum)
  - NDA (Nemzeti Digitális Adattár)
- prozódiai változatosságért felelős modul beépítése a Profivox-ba

Köszönöm a figyelmet!

Csapó Tamás Gábor
csapszi@sch.bme.hu

